

Fig. 1. Kirken set fra syd. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The church from the south.*

STIGE FILIALKIRKE

LUMBY SOGN

Kirken er opført 1886 som en filialkirke til Lumby (s. 5079) ved arkitekt H. A. W. Haugsted (1832-1912), der tidligere havde tegnet Langesø Skovkapel 1870 og Padesø Kirke 1881 (begge Skovby Hrd.).

Stige ved Odense Fjord nævnes 1300 og må i middelalderen have haft en betydning for søfarten.[1] Indbyggerne var dog fortrinsvis fiskere at dømme efter biskop Jacob Madsens bemærkning 1590 om, at Lumby Sogn foruden 60 tiendeydere talte 'en stor hob fiskere'.[2] Stige fik i løbet af 1600-tallet øget betydning som ladeplads for Odense, og mange af købstadens skippere bosatte sig derfor i Stige (og Hauge) med deraf følgende tilknytning til Lumby Kirke.[3] 1801 havde byen med sine 546 indbyggere en størrelse som flere købstæder og forblev en væsentlig komponent i søfarten trods anlægget af Odense Kanal 1797-1804.[4]

En følge af søfarten var kontakt med religiøse impulser fra udlandet, der udfordrede stats- og senere Folkekirken. Således vendte den invaliderede sømand Frederik Rymkjær 1850 tilbage til sin hjemby Stige for at missionere for baptismen, som han havde antaget i New York.[5] Hans virke skabte anfægtelser vedrørende barnedåbens gyldighed, og en af de tvivlende, gårdmand Mads Andersen, inviterede derfor de to grundtvigianske præster Vilhelm Birkedal, Ryslinge, og K. F. Viborg, Rynkeby, til at tale om barnedåben i Lumby

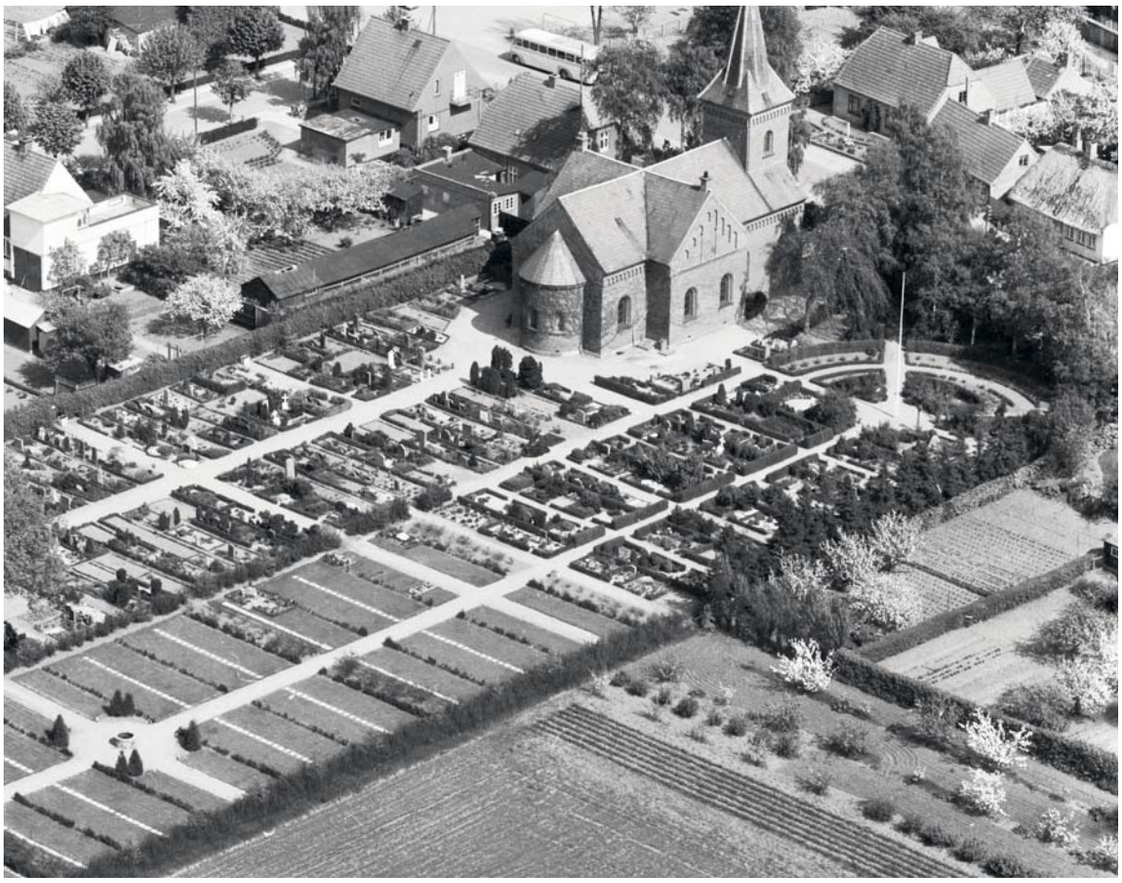

Fig. 2. Luftfoto af kirken set fra sydvest. Foto Sylvest Jensen 1959. I KglBibl. – *Aerial photograph of the church from the south west.*

Kirke. Da sognepræsten C. Hald modsatte sig dette, afholdtes i stedet et møde i Mads Andersens gård i Stige. Hald indklagede efterfølgende de to udensognspræster for indblanding i hans embedsområde, og af denne såkaldte 'Stigesag' opstod en principiel diskussion, som førte frem til loven om sognebåndsløsning 1855.[6]

I den sidste del af C. Halds embedsperiode afholdt præsten månedlige gudstjenester i Stige Skole, som dog blev fundet for lille til formålet, og ved præsteembedets ledighed 1882 ansøgte beboerne om at forpligte den kommende præst til at betjene en filialkirke i Stige.[7] I oktober 1882 nedsattes en byggekomité, der måneden efter ansøgte Kultusministeriet om tilladelse til at opføre et 'kapel' med den begrundelse, at de 800 beboere havde over en halv mil til kirken i Lumby, og at flertallet savnede befordringsmidler.[7] H. A. W. Haugsted havde udfærdiget skitseforslag og overslag på ca. 20.000 kr., da man i januar 1883 ansøgte om et statstilskud på 10.000 kr. med den yderligere motivation, at Stige havde været 'hjemsøgt af diverse sekter, bl.a. mormoner og metodister'.[8] Ansøgningen kom for sent til de førstkommende finanslovsforhandlinger og strandede ved de følgende provisoriske finanslove, hvad den Højre-tilknyttede *Fyens Stiftstidende* senere polemisk hævdede skete, fordi Venstre havde ihukommet Stige-beboernes 'udprægede højresind'.[9] Pga. den udeblevne bevilling fik man i foråret 1885 Haugsted til at udarbejde et revideret projekt uden korsarme eller tårn, som kunne bygges for de godt 10.000 kr. man allerede havde indsamlet, men en generalforsamling fastholdt imidlertid Haugsteds første projekt.[8] Byggekontrakterne blev udliciteret i august 1885,[10] og anlægsarbejdet påbegyndtes 9. okt. samme år på en byggegrund erhvervet fra byggekomitéens formand, gårdejer og sognefoged Lauritz Larsen.[11] Grundstenen til kirken blev lagt 5. april 1886, mens statstilskud bevilgedes over den provisoriske finanslov for 1886/1887.[7] Kirken blev indviet 28. nov. 1886 og overgik den følgende nytårsdag som selvejende fra byggekomitéen til en kirkebestyrelse.[12]

Kirken er opført nordvest for det gamle, maritime bymiljø langs Skippervej og Lodsvej. Byen er siden udbygget mod vest med villa- og parcelhuskvarterer og omgives af et bælte af gartnerier, hvis klyngedannelse er uden sidestykke inden for dette erhverv. Stige regnes siden 2010 for en bydel i Odense.

Den 1,1 ha store kirkegård er resultatet af flere udvidelser. Det oprindelige areal var kun en fjerdedel af det nuværende og udgjorde et aflangt rektangel med en orientering svarende til kirkens (dvs. NV-SØ). Kirkegårdens areal blev først forlænget et stykke mod nordvest 1909, og siden fordoblet ved to udvidelser mod sydvest henholdsvis 1937 og 1956 (ved Olaf Raahauge-Askegaard).[13] Ved den seneste udvidelse 1970 er tilføjet et irregulært stykke mod sydvest, bag Skippervejs bebyggelse. I den forbindelse udarbejdedes en helhedsplan ved kirkegårdsassistent Poul Juul Hansen.[14]

Hegn og indgange. Mod Skippervej står en lav mur af kløvet kamp, mens de andre sider hegnes af hæk. Hovedindgangen med køreport og fodgængerlåge er trukket let tilbage fra Skippervej. Den har granitpiller med sortmalede, svejfede jernlåger, hvis monogram »OVK« vidner om deres oprindelige placering ved indgangen til Odense Vin Kompagnis hovedkontor på Klostervej i Odense, hvorfra de er anskaffet 1966.[15] Der er desuden enklere køreporte mod nordøst (til materialplads) og mod sydøst fra det nyeste kirkegårdsafsnit.

Som †*hegn* mod Skippervej opsatte man 1886 et jerngitter.[8]

Bygninger på kirkegården. Et kapel fra 1974, tegnet og opført af murermester Gunnar Walther, har rød blankmur i løberskifte og sadeltag med eternitskifer.[16] Indgangspartiet, der skærmes af langsidernes forlængede mure under halvtag, har retkantet døråbning, mens gavltrekanten udfyldes af et vindue med midtsprosse. En graver- og materialbygning i samme materialer er tilbygget med forskudt grundplan 1985 ved arkitekt Erik Eriksen, Odense.[17] En lille, kvadratisk toiletbygning i blank, rød mur og med sadeltag af eternitskifer er opført 1965 ved Ebbe Lehn Petersen. Et sognehus er 2018 projekteret til opførelse på kirkegården.

†*Bygninger på kirkegården.* Ovennævnte afløste henholdsvis et †kapel ved nordvestskellet fra 1894 opført efter tegninger af kirkens arkitekt og et †nødtørftshus fra 1923.[13]

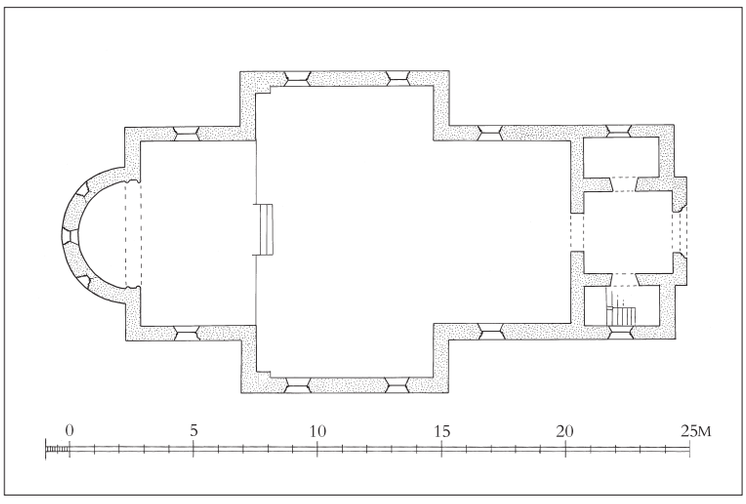

Fig. 3. Plan. 1:300. Målt af Kirstin S. Eliasen og tegnet af Freerk Oldenburger 2019. Signaturforklaring s. 11. – *Plan.* Key on p. 11.

BYGNING

Kirken, der er opført 1886, er en korskirke med apsis mod nordvest og tårn, der tillige tjener som våbenhus, mod sydøst.[18]

Kirken er opført 1886 efter tegning af arkitekt H. A. W. Haugsted, Odense (s. 5151). Den er opført af røde, maskinstrøgne sten af normalformat, lagt i krydsforbandt, og rejser sig over en cementpudset sokkel med karnisprofil over en rille.

Kirken er udformet som en korskirke med brede, men kun lidt fremspringende korsarme. Til den nordvestre gavl knytter sig en relativt smal apsis, mens et spinkelt, kvadratisk tårn i sydøst er inkorporeret i kirken og flankeres af små birum, der bl.a. indeholder opgang til orgelpulpitur og tårnets øvre stokværk. Kirkens hovedadgang er gennem tårnrummet, der tjener som våbenhus. Apsidens glatte mure afsluttes foroven af en profilgesims med to retkantede led over et afrundet. Kirkens langmure, ligesom korsarmenes flankemure, afsluttes foroven af en rundbuefrise båret af hængestave på profilkonsoller og herover en dobbelt falsgesims. Vestgavlen har i højde med konsollerne på langmurenes buefrise et savskifte; et tilsvarende følger gavlens kontur. Korsarmsgavlene (jf. fig. 1) markeres i højde med flankemurenes konsoller (jf. ovf.) af to savskifter og gavlkonturen af et enkelt. Gavlene prydes af et blændingsfelt overdækket af en stigende buefrise på støbte konsoller og to halvsøjler med støbt base og kapitæl. Den del af langhusets østgavl, der går fri af tårnet (jf. ndf.), prydes af et og to savskifter i højde med henholdsvis buefrisens konsoller og gesimsen samt et savskifte langs gavlkonturen.

Fig. 4. Kirken set fra vest. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The church from the west.*

Fig. 5. Kirken set fra øst. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The church from the east*.

Apsis (jf. fig. 4) har tre rundbuede vinduer, der er dobbeltfalsede med en trekvartstav yderst; stikket er et helstensstik med prydskifte af bindere. De to yderste er siden midten af 1900-tallet tilmuret i lysningen, da apsis indtil da var udskilt som præsteværelse ved røde fløjlsgardiner.[19] Kirkens øvrige vinduer, tre i hver langside og to i hver korsarmsgavl, er udformet tilsvarende, men er noget større.

Tårnet er inkorporeret i kirkens østende og springer kun lidt frem i forhold til gavlen. En rundbuet dør (jf. fig. 5) med profil af to trekvartrundstave og et helstensstik med prydskifte af bindere. Tårnrummet oplyses af et halvcirkulært vindue i dørens øverste del. Det udfyldes af blyindfattede, kvadratiske ruder med et firpasornament af hvidt glas i rødt cirkelslag i midten. Mellemstokværket oplyses af et rundbuet tvillingvindue med en trekvartrundstav i falsen og med helstensstik med prydskifte af bindere; de to åbninger adskilles af en pille med en halvsøjle af samme form som i korsarmsgavlene. Mod nord, syd og øst er et rundbuet, profileret glamhul, hvis udformning svarer til vinduerne. Under det østre er en profileret cirkelblænding med en urskive (jf. s. 5166).

Kirkens indre er glatpudset og hvid. Overgangen mellem kor og skib markeres af tre trin af træ. Apsiden fungerer som alterniche og har en rundbuet apsisbue, der ledsages af en trekvartrundstav. Apsiden overdækkes af halvkuppelhvælv. Kirkens loft, der er malet i brune nuancer, er et bræddeloft med synlige bjælker, hvori er nedfældet en langsgående drager. Tilsvarende dragere er anbragt i overgangen til korsarmene, hvis bjælkelag udgøres af forlængelse af skibets bjælker. I skæringspunkterne mellem bjælker og dragere er anbragt nedhængende, drejede ornamenter.

Fra tårnrummet, der har hvidt, gipset loft og fungerer som våbenhus, er tillige adgang til et præsteværelse i nord og et trapperum i syd, hvorfra er adgang til tårnets mellemstokværk, orgelpulpituret og kirkens loft. Mellemstokværket har forbindelse til orgelpulpituret ad en rundbuet arkade, og over præsteværelset i syd et rum med orglets bælg og blæser.

Gulve. Gulvene i kor, skib og tårnrum er af kvadratiske, gule og sorte gulvfliser, lagt diagonalt. Korets forkanter kantes af en række sorte fliser, lagt 'retvendt' og i stolestaderne er trægulve.[20]

Kirkens *tagværk* er en enkel hanebåndskonstruktion, hvori er indføjet stole med hængestolper til bæring af den langsgående drager.

Tagbeklædningen er naturskifer, hvori er indsat tagvinduer af støbejern.

Spiret er ottesidet over en kvadratisk underdel (jf. fig. 5) og er skiferklædt med zinkklædte grater.

Vindfløjen har gennembrudt fane med årstallet 1886 og bæres af en fløjstang, der nederst har en forgyldt kugle og herover et volutornament af smedejern. Det var oprindeligt planen at sætte et kors på fløjstangen, men efter henvendelse fra byens søfolk blev dette ændret til en vindfløj, hvortil kleinsmed Knudsen leverede en forgyldt kugle af kobber.[8]

Opvarmning. Kirkens nuværende opvarmning er fjernvarme.

†*Opvarmning.* Ved kirkens opførelse blev der installeret to kakkelovne, der placeredes i korsarmenes østhjørner, og med skorstene, der blev ført op igennem korsarmstagene (jf. fig. 1). Ovnene var formentlig givet af grev Sehestedt Juul.[21] Varmeforholdene synes ikke at have været tilfredsstillende, da der allerede blev gennemført forbedringer 1889.[22] Disse har næppe været tilstrækkelige, da der igen i 1901 var planer om at anskaffe en ny kakkelovn; denne, en ovn fra Hess' fabrikker, anskaffedes 1902, formentlig med støtte fra Ravnholts ejer.[23] Herefter omtales kun en ovn; denne blev malet 1928 og solgt 1936, hvor man i stedet fik en ny varmeinstallation.[24]

Belysning. Kirken var fra opførelsen forsynet med petroleumslamper,[25] men fik indlagt elektricitet 1929 i forbindelse med anskaffelse af nye lysekroner (jf. s. 5165).

†*Kalkmaleri.* På foranledning af sognepræst Christian Urban Hansen udarbejdede kgl. bygningsinspektør J. Vilhelm Petersen 1903 et forslag til en udsmykning af koret. Dette omfattede en 'aftegning' forneden på korets vægge, en ornamentfrise under loftet og omkring korbuen samt viekors, Jesus- og Kristusmonogrammer.[26] Antagelig som en del af dette arbejde blev apsisvæggene malet blå.[19] Udsmykningen blev formentlig sløjfet o. 1943.[27]

Fig. 6. Kirkens indre set mod vest. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The interior of the church looking west.*

INVENTAR

Oversigt. Kirkens inventar er med få undtagelser fra opførelsestidspunktet og tegnet af kirkens arkitekt. Altermaleriet, der viser Vandringen på søen, er udført 1887 af Anton Dorph. Altersættet er fra Rasmus Christophersen i Odense, kirkeskibet er bygget og skænket af sømand Hans Peter Hansen Reippurt. Den oprindelige klokke (nr. 1) støbt 1886 af M. P. Allerup er afløst af to klokker fra det nederlandske firma Petit & Fritsen. Ældre genstande er også tilgået kirken fra private: Et lille andagtskrucifiks fra o. 1759 stammer formentlig fra et skipperhjem, mens døbefonten af alabast oprindeligt var opstillet ved et odenseansk patricierlandsted. Orglet fra 1947 med 12 stemmer er bygget af Marcussen & Søn.

Farvesætning og istandsættelser. Inventaret er bemalet med to grå nuancer samt blåt, farvesat af Jens Johansen 2000.[28] Dog skiller altermaleriets rammeværk sig ud med sin brune hovedfarve. Inventaret var fra første færd egetræsådret med detaljer i blåt og rødt. En yngre grå bemaling med rødbrune detaljer[29] er muligvis fra årene o. 1943, da inventarstykkerne i koret blev stafferet af Niels Lindberg, Nr. Broby.[30] Jens Johansen forestod 1975 en nystaffering, der tilpassede prædikestolen farverne på altermaleriets ramme, og gav stolestader og orgelfacade en rødbrun farve.[31]

Alterbordet (jf. fig. 6) fra 1977 er et panelværk, 202×84,5 cm, 101 cm højt, tegnet og udført af tømrermester Aage Jensen, Stige. Beklædningen af glatte, lodrette egeplanker er beslået med store, håndsmedede søm. Midt på forsiden er et kors af bronze. Grå bemaling fra 2000.[32] Det oprindelige, bræddeklædte †*alterbord* havde fra første færd og indtil 1977 †*alterklæde(r)* af rødt fløjl.[33]

Alterdug, 2012, med tungekant og kniplingsbroderede kors og hjerter. Den er signeret »AH 2012« med broderisting. †*Alterduge*, 1923, syet og skænket af frk. Augusta Jørgensen.[34]

†*Brudetæppe*, 1923, et broderet arbejde med indskriften »I Jesu Navn bør al vor Gerning ske« (*Den Danske Salmebog* nr. 63,1).[34]

Altermaleriet (fig. 7), Vandringen på søen, er udført 1887 af Anton Dorph, der har signeret i nedre venstre hjørne: »A. Dorph. 1887.«. Det rundbuede oliemaleri på lærred, lysmål 188,5×109,5 cm, viser Jesus som eneste figur og implicerer beskuerens identifikation med de skrækslagne disciple i båden: Jesus er vist frontalt, gående ro-

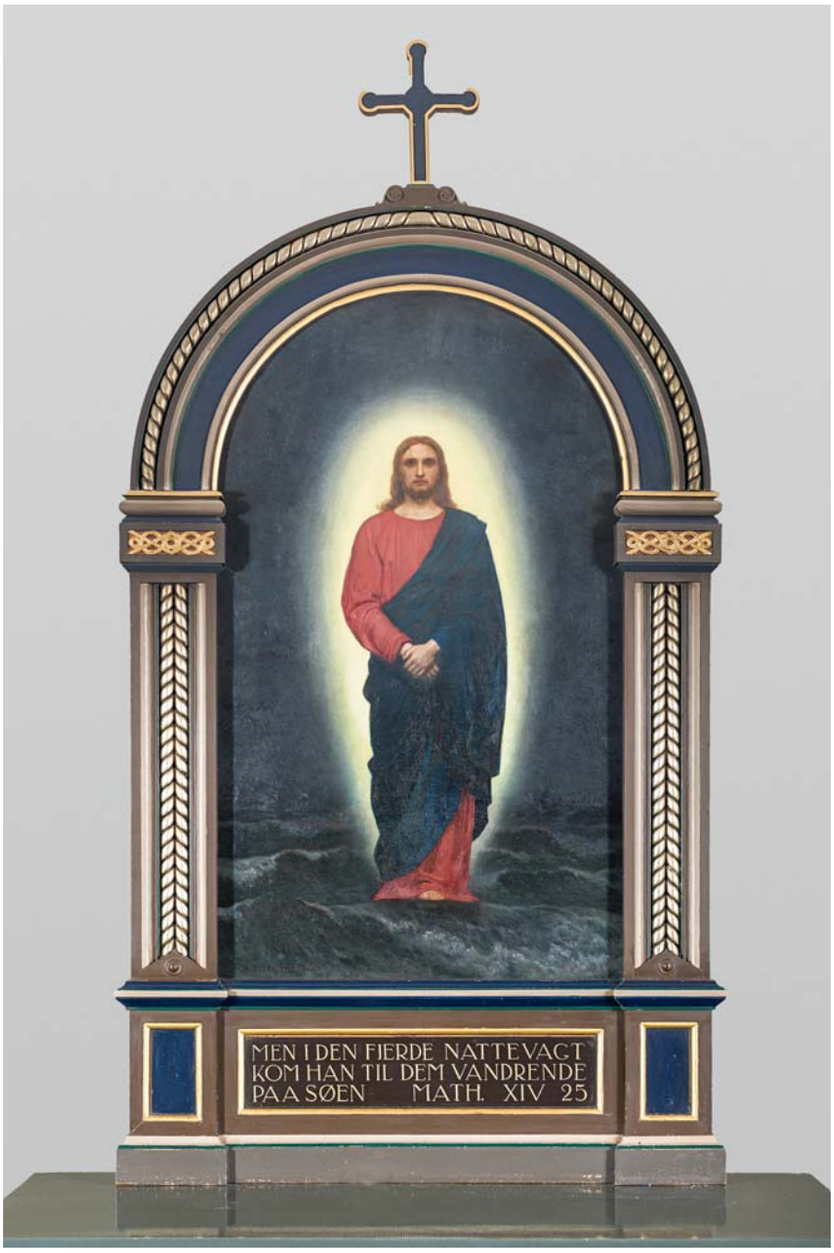

Fig. 7. Altermaleri, Vandringen på søen, udført 1887 af Anton Dorph (s. 5157). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Altar painting, The Walking on the Water, by Anton Dorph, 1887.*

ligt på vandet med hænderne lagt over hinanden foran livet. Han er iført rød kjortel og blå kappe, og en kraftig glorie omgiver hele hans legeme i skarp kontrast til bølgernes og nattehimlens mørke. Anton Dorph var en yderst produktiv leverandør af altermalerier, og motivet Jesus på søen malede han til ikke mindre end otte kirker.[35] Hans ældste version fra 1869 i Øster Skerninge (*DK Svendborg* 1980) er ikonografisk mere konventionel og viser en profilvendt Jesus, der frelser

den tvivlende Peter fra druknedøden.[36] Til Stige udførte Dorph en ny version, hvor historiemaleriet blev forladt i bestræbelsen på at skildre et mere personligt møde med Kristus.[37]

Rammen om maleriet er udformet som en arkade med nyromansk ornamentik, der formentlig som den beslægtede ramme omkring Dorphs altermaleri i Odense Vor Frue (s. 1087) er tegnet af arkitekt J. Vilhelm Petersen. Rammens bueslag kantes yderst af tovsnoning, der ligesom i Odense er inspireret af retabelbuen fra alteret i Sahl (*DK Ringkøbing* 2782), ligesom søjlepartiernes dobbelte tovsnoning kan være en henvisning til antemensalet i Ølst (Randers Amt), et andet af de romanske, såkaldt 'gyldne' altre. Egentlige kapitæler er erstattet af to kragsten med båndslyng i fladt relief. Postamentet har svage fremspring omkring det glatprofilerede midterfelt. Et kronende kors har cirkulære endefelter.

Rammeværket har brun bemaling med detaljer i grønt, blåt, lysebrunt, forgyldning og sølv, foruden en metallisk orange bund i pilasterkapitæler. Postamentet har malet gul versalskrift på sortbrun bund: »Men i den fjerde nattevagt kom han til dem vandrende paa søen Math. XIV 25« (Matt. 14,25).

Det fremgik 1887, at kirkens byggeudvalg havde valgt »Christus gaaende paa Havet« som motiv for altertavlen 'af hensyn til de mange søfarende i Stige'.[38] Kontakten til maleren er tidligst nævnt 5. nov. 1886, da det fremgår, at byggeudvalget havde bestilt et alterbillede hos Dorph for 500 kr., hvortil brygger Theodor Schiøtz havde skænket 300 kr.[39] Maleriet var endnu ikke færdigt ved kirkens indvielse 28. nov. 1886,[40] men var leveret i marts 1887, da det midlertidigt blev udstillet i Fyns Kunstmuseum.[41] Det er restaureret 2003 ved konservator Jens Johansen.[17]

Som midlertidig ⋆*alterprydelse* fra 1886 og indtil opsætningen af det nuværende altermaleri benyttedes et stort, forgyldt trækors, som 1892 blev overdraget Hasmark Kirke (s. 4841).[21]

Altersæt (fig. 8), 1886, udført af Rasmus Christophersen, Odense, og skænket af Herman Frederik Rudolph von Bülow, Anderupgård.[42] Den 24 cm høje *kalk* har sekstunget fod og standpla-

Fig. 8. Altersølv, 1886 (s. 5159), udført af Rasmus Christophersen, Odense, og skænket af Herman Frederik Rudolph von Bülow, Anderupgård. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Altar silver, 1886, by Rasmus Christophersen, Odense, donated by Herman Frederik Rudolph von Bülow, Anderupgård.*

de, cylinderskaft med to profilled og ringformet knop med to vulster. På bægret er graveret et krucifiks, mellem fodens tunger er graveret liljer. Under foden ses fire stempler, henholdsvis mestermærke[43] og Odensemærke,[44] guardejnmærke for Simon Groth og tretårnet lødighedsmærke »(18)86«. Her læses også giverindskriften med graveret skriveskrift: »Skænket af F. v. Bülow Anderupgaard 1886«.

Disken, 17 cm i tværmål, har graveret, ligearmet trekløverkors på fanen. Bagsiden har samme stempler som kalken.

Oblatæske, et galvanoplastisk arbejde fra elektropletfabrikken H. C. Drewsen, København, formentlig anskaffet 1888.[45] Cylinderæsken, 9,5 cm i tværmål og 4,5 cm høj, har vulster og låget graveret trekløverkors mellem blomstergrene.[46] Under bunden er et ikke helt tydeligt fabriksmærke »(H) CD«, et stempel for pletsølv, samt »I«, der angiver, at det forsølvede materiale er kobber.[47]

Alterkande, 1886, af sølv, 28 cm høj. Den nyklassicistiske kande har graveret nadverfremstilling på korpus samt stempler og giverindskrift som alterkalken. Ude af brug, opbevares i sognehuset.

†*Vinskummeske*, anskaffet 1888.[48]

Sygesæt (fig. 9), o. 1975, i sterlingsølv, udført af T. Linder-Madsen, Viby Sj. Den 14 cm høje kalk har cirkulær fod, cylinderskaft med ringformet knop og højt bæger. Under foden er mestermærke »T.L.M.« samt lødighedsstempel. Begge stempler ses også på den glatte disk, 9,5 cm i tværmål, og den keglestubformede oblatæske, 6,5 cm i tværmål og 3,5 cm høj. Sættet, der desuden omfatter en 17 cm høj vinflaske af glas og særkalke, opbevares i en trækuffert.

Fig. 9. Sygesæt, o. 1975, fra T. Linder-Madsen, Viby Sj. (s. 5160). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Communion set for the sick, c. 1975, T. Linder-Madsen, Viby, Zealand.*

Fig. 10. Alterstager, 1886 (s. 5160), skænket af kirkens arkitekt H. A. W. Haugsted og hustru M. Haugsted. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Altar candlesticks, 1886, donated by the church's architect, H. A. W. Haugsted, and his wife, M. Haugsted.*

Alterstager (fig. 10), 1886, skænket af kirkens arkitekt H. A. W. Haugsted og hustruen M. Haugsted.[40] De 42 cm høje messingstager har cirkulær fod i to afsæt, slankt søjleskaft over flere profilled samt flad lyseskål. Den ene stage har giverindskrift med graveret kursiv på foden: »W. & M. Haugsted 1886«.

To †*lysestager* af pletsølv fandtes 1899.[49]

Syvstage (titustage), 1929(?),[50] 48 cm høj, med graveret kursivskrift: »Stige Kirke«.

Nyere *alterskammel*.

Messehagler. 1) O. 1886,[8] skjoldformet messehagel af rødt fløjl, med guldkors og -kanter. 2) Nyere,

liturgisk rød. Den er damaskvævet med applikeret gaffelkors på ryggen bestående af fire guldborter. Ophængt i glasramme (jf. fig. 13) på østvæggen over orgelpulpituret. 3) O. 1995,[51] udført af Elín Stefánsdóttir. Messehagelen i den liturgiske farve violet er damaskvævet og har ringkors på ryggen og treenighedssymbol (triquetra) på brystet, broderet med lysegråt og sølv.

Altertæppe (jf. fig. 6), 1975-76, et korsstingsbroderi udført under ledelse af menighedsrådsmedlem Meta Hansen efter tegning af Agnete Vuldum Madsen og Ida Winckler fra Håndarbejdets Fremme. De sidstnævnte har som forlæg benyttet en senantik mosaikudsmykning i Galla Placidias mausolæum i Ravenna.[52] Tæppet prydes af rosetter i hvidt, grønt, rødt, orange og lyseblåt på blå bund.

Alterskranke (jf. fig. 6), 1886, tegnet af H. A. W. Haugsted.[53] Den er femsidet, med slanke støbejernsbalustre mellem spiralsnoede fladjern, håndliste af blank eg og knæfald af fyrretræ. Såvel knæfald som balustre har grå bemaling.

Døbefonten (fig. 11) er et nyklassicistisk prydstykke af alabast fra o. 1850, der blev skænket til

Fig. 11. Døbefont (s. 5161), en jardiniere af alabast fra o. 1850, skænket fra L. B. Jürgensens landsted 'Fionia', Odense. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Font, alabaster jardiniere from c. 1850, donated from L.B. Jürgensen's country house, 'Fionia', Odense.*

kirken 1886 fra et odenseansk patricierlandsted. Den 87 cm høje font består af en glat søjle med to centrale skaftringe og attisk baseled på en ottekantet plint. Søjlen afsluttes foroven i et spinkelt, konkavt led, der næppe synes at kunne bære kummens tyngde.[54] Den lave kumme, hvis tværmål er 61 cm, har afrundet bund og udkraget munding over hulled. På hver sin side af kummen ses en udskåret fantasifugl med en slange i kløerne. Fonten stod tidligere på landstedet 'Fionia' ved Hunderupvej i Odense, som tilhørte købmand Laurentzius Bartholomæus Jürgensen (1812-72-) og hustru Juliette Georgine Jürgensen født Geitner (1814-85-). Deres arvinger tilbød i februar 1886 at skænke den 'gamle urtepotte' til kirken, hvad byggekomitéen accepterede, selvom Herman Frederik Rudolph von Bülow på Anderupgård allerede havde givet tilsagn om at betale en døbefont (hvad der konverteredes til et altersæt, jf. s. 5159).[55] Endnu mens stykket stod i Fionias

Fig. 12. Prædikestol, 1886 (s. 5163), udført af snedkermester Hans Jørgensen, Stige, efter tegning af H. A. W. Haugsted. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Pulpit, 1886, by cabinetmaker Hans Jørgensen, Stige, after drawing by H.A.W. Haugsted.*

Fig. 13. Kirkens indre set mod øst. Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The interior of the church looking east.*

have, var skader på 'foden' (søjlen?) blevet udbedret med gips.[49] Døbefonten er istandsat 1989.[17]

Dåbsfad af messing, 46 cm i tværmål, helt glat, med afrundet skål, antagelig anskaffet 1886.[8]

Dåbskande, 1977, af messing, fremstillet af Brdr. W. & E. Hansen, København, og anskaffet fra Julius Jacobsen, Odense, som en gave fra lods Henrik Simonsen.[56] Den 27,5 cm høje kande har lav, cylindrisk fod og let svulmende korpus med høj, cylindrisk hals. Den skrånende tuds linje er videreført i mundingen, det flade, hængslede låg og hanken. Under foden ses fabrikationsstemplet »W. & E. H.«, hvis initialer gentages i et andet, højovalt stempel med kronet monogram.

En †*dåbskande* af 'metal' omtaltes 1899.[49]

Korskranke (jf. fig. 12-13), 1886, udformet som to arkaderækker, hver med ti rundbuede arkader, hvis glatte småsøjler har attisk fod og terningkapitæl, der på østsiden prydes af rosetter. I midten ved opgangen til koret står kraftige mæglere, begge med en verdenskugle, og to korte opgangspaneler med gennembrudt arkade. Bemalet med gråt og lysegråt.

Prædikestol (fig. 12), 1886, udført af snedkermester Hans Jørgensen, Stige, efter tegning af Haugsted.[57] Kurven med seks fag af vekslende bredde og vandret, gennemløbende listeværk efterligner ungrenæssancens søjleløse prædikestole.[58] Den har glatprofilerede fyldinger, hvis felter er glatte på nær frisens, der rummer høje relieffer af henholdsvis skriftruller og kerubhoveder i akantus. Hængelisten er en rundbuefrise med halvkugleformede konsoller. Kurven og dens lille, glatte baldakin hviler på en glat søjle med attisk fodled

Fig. 14. Krucifiks, med årstallet »1759« (s. 5165). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Crucifix, with the date 1759.*

og terningkapitæl udfyldt af reliefskårne akantuspalmetter. Ligeløbstrappen har drejede balustre med kraftige, midtribbede kugleled og en cylindrisk mægler med tilsvarende kugle. Stolen er bemalet i samme gråtoner som det øvrige inventar, fyldingsbunde er dog gråsorte, mens relieffer og enkelte lister har forsølvning.

Stolestader (jf. fig. 6), 1886, udført af snedkermester Hans Jørgensen, Stige, efter tegning af Haugsted.[59] De nygotiske gavle, 113 cm høje, er slanke og afsluttes af en cirkel med gennembrudt trepas. De kvartcirkulære armlæn har treblad og ryglænene bredrektangulære fyldinger ligesom frontpanelerne mod koret. Gavlene er bemalet med mørkeblåt med forgyldning, mens ryglæn og paneler er bemalet med to grå nuancer. Stolene var oprindeligt opstillet med 14 i hver række; sydrækkens bageste stade er fjernet inden for det seneste årti.[17]

Armstol til præsten, formentlig fra 1935, af lakeret eg eller bøg, med åbent ryglæn, der har let svaj som bagbenene, og let svungne armlæn.[34]

Løse stole fra FDB møbler (Børge Mogensen J 39).

†*Særlig rumindretning.* Apsis var indtil midten af 1900-tallet udskilt som præsteværelse ved røde fløjlsgardiner.[19] Et lignende arrangement i Lumby blev fjernet 1958-59 (s. 5124).

Servante, o. 1900, en ca. 1 m høj blikcylinder, opbevares i klokkestokværket.

Dørfløje. Udvendig (jf. fig. 5), måske fornyet, en dobbeltfløjet, rektangulær fyldingsdør af lakeret eg, hvis yderside fremtræder som plankedør og er hængslet på sortmalede, smedejernsbeslag med spiraler. En tilsvarende fløj ses i Padesø Kirke (Skovby Hrd.). Indvendig (jf. fig. 13), rektangulære fyldingsdøre fra 1886 med grå bemaling.

To *pengebøsser*, antagelig fra 1886, af sortmalet blik, 23,5×18,5×7 cm, med tragt til ét pengeindkast og beslag til hængelås udformet som en skriftrulle. Opsat på de bageste stole. Omtalt 1899 sammen med en tredje †*pengebøsse*.[49]

Orgel (jf. fig. 13), 1947, med 12 stemmer, to manualer og pedal. Bygget af Marcussen & Søn, Aabenraa. Disposition: Manual I: Principal 8', Rørfløjte 8', Oktav 4', Quint $2^2/_3$', Gemshorn 2', Mixtur 3-4 kor. Manual II: Spidsgamba 8', Gedakt 8', Rørfløjte 4', Quintatøn 2', Spidsquint $1^1/_3$'. Pedal: Subbas 16'. Manualomfang C-f^3, pedalomfang C-e^1. Koblinger: I+II, P+I, P+II. Svelle for hele orglet, dog ikke prospektpiberne fra Principal 8' og Subbas 16'. Spillebord fornyet i 2009. Orglet blev finansieret ved testamentariske gaver samt indsamlede midler.[60] Opstillet på pulpitur i øst med sydvendt spillebord. Facaden, placeret i pulpiturbrystningen, består af fem rektangulære felter i tre størrelser, som er symmetrisk forskudt.[61] Orgelhuset er gråt med rosa på orgelfelternes forkanter.

†*Harmonium* leveret 1898 af Petersen & Steenstrup. Hovedsageligt finansieret gennem indsamlede midler.[22]

Pulpituret fra 1947 bæres af 11 indmurede bjælker og to firkantede søjler med kannelering.[62]

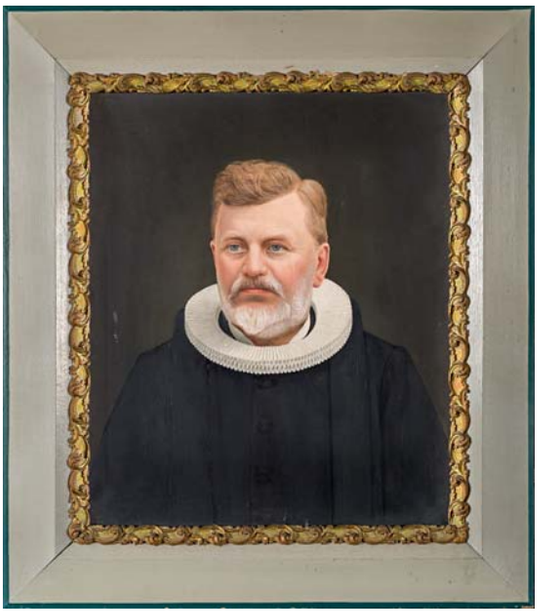

Fig. 15. Portræt af kirkens første præst Christian Urban Hansen (1844-1903), malet 1903 af gartner Jacob Jacobsen, Stige (s. 5165). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Portrait of the church's first vicar, Christian Urban Hansen (1844-1903), painted in 1903 by gardener Jacob Jacobsen, Stige.*

Brystningen har tre fyldinger på hver side af orgelfacaden. Bemaling i to grå nuancer.

Portrætmaleri (fig. 15), 1903, udført af gartner Jacob Jacobsen, Stige, forestillende kirkens første præst Christian Urban Hansen (1844-1903), jf. mindekrans (s. 5166). Det er udført i olie på lærred, lysmål 63×53 cm, og er signeret i nedre højre hjørne: »J. Ja(cobse)n 1903«. Maleriet, der har et sidestykke i Lumby Kirke (s. 5127), er indsat i en egetræsramme med grå og grøn bemaling samt akantusliste i et kunstmateriale. Det er ophængt på nordvæggen under pulpituret.

Krucifiks (fig. 14), et billedskærerarbejde fra o. 1759. Den spinkle 29 cm høje figur hænger i strakte arme. Hovedet er faldet mod højre skulder, øjnene er lukkede og mundvigene svagt nedadvendte. Tornekronen er turbanflettet, og lændeklædet kort med tykke folder og lang, rolig snip ved højre hofte. Fødderne er fæstnet med én nagle. Foroven på det 48 cm høje kors er et skriftbånd med Pilatus' ord i reliefskårne versaler og ender med rosetlignende folder. Forneden vises Adams hovedskal over en kiste med snoede hjørnestolper og en fodplade med tovsnoning. Bemalingen af figuren omfatter en lys, brunlig hudfarve, brunt på hår, skæg og tornekrone, mens rødt indikerer en sidevunde og desuden findes på den forreste fod. Lændeklædet er hvidt med bronzeret kant. Korstræet og foden er sort med bronze, brunt og rødt. Dets bagside bærer angiveligt indskriften: »1759 Nowember 17« og et bomærkelignende initial »M«, muligvis for en tidligere ejer.[63] Proveniensen er ukendt, men krucifikset har tænkeligt været i privateje, indtil det er skænket til kirken. Det er ophængt på korets sydvæg.

Af fire *salmenummertavler* (jf. fig. 6), til skydenumre i syv rækker, stammer de to formentlig fra kirkens indvielse,[49] mens to er anskaffet lidt senere.[24] Tavlerne, 115×77 cm, har lav trekantgavl med kraftig profilering og sort bemaling med hvid frakturskrift: »Før Prædiken« og »Efter Prædiken«, på den fjerde tavle dog »Altergang« og »Daab«.

Fire *lysekroner* (jf. fig. 6), anskaffet 1976 fra firmaet Fyns Metalkunst, Ringe,[64] har cylindrisk stamme med seks vandrette arme, der ender i kroge med et blus i hver ende. Fem tilsvarende *lampetter* har henholdsvis to og fire blus.

Tre †*lysekroner* fra 1888 havde fire vandrette arme i korsform, hver med en petroleumslampe for enden. De udskiftedes 1929 med tre elektriske †*lysekroner* udformet som cylindre med seks nedhængende pendler; kasseret 1947.[64] To †*væglampetter* opsattes 1893 i koret.[22] 1947 opsattes †lampetter på skibets vægge.[65]

Kirkeskib (fig. 16), 1886, »Paulus«, en tremastet, fuldrigget korvet, bygget og skænket af sømand Hans Peter Hansen Reippurt, Stige.[66] Modellen har sejl af tyndt træ, to dæk med en bestykning på i alt 32 kanoner og som galionsfigur en porcelænsdukke indfattet af udskårne englevinger. Skroget er malet sort med bronzeret bund og forgyldning langs rælingen. Skibets navn fremgår af en malet versalindskrift i agterspejlet. Det er ophængt midt i kirken.

Fane for våbenbrødrene fra De Slesvigske Krige 1848-50 og 1864. Dannebrogsfanen har rigsvåben og heromkring versalindskriften: »Me-

daille og Vaabenbroderforeningen i Stige«. Den er anskaffet ved foreningens stiftelse 1880 og skænket til kirken 1932 efter det sidste medlems død.[67] Fanen er siden 1987 ophængt i glasramme på østmuren over pulpituret (jf. fig. 13).[65]

Tårnur, 1892, udført af firmaet Bertram Larsen,[68] og skænket af Stiges beboere.[45] Urværket har grahamsgang og sortmalet støbejernsramme. Det står nu inaktivt i sit urhus. Urskiven (jf. fig. 5), der er hvidmalet, med sorte romertal og visere, er opsat i en cirkelblænding på tårnets sydøstside. Den drives nu af et digitalur.

Klokker. 1) (Fig. 17), 1886, støbt af M. P. Allerup, Odense, diameter 70 cm. Om halsen løber versalindskrift mellem mæanderbort (foroven) og nedadvendte akantuspalmetter: »Støbt af M. P. Allerup Odense 1886«. På legemet giverindskrift: »Skjænket Stige 1886 af Fyens Skibsassurance Forening« og på modsatte side: »Gud alene æren«. Den er siden 1988 ophængt i en klokkestabel i kirkegårdens nordøstre hjørne.[69]

2-3) 1986, støbt af Petit & Fritsen, Aarle-Rixtel i Nederlandene. Begge klokker har versalindskrifter i form af støberindskrift om halsen og skriftsted på legemet. Halsens indskrift løber mellem en ranke med korsblomster, krabbeblade og musicerende engle (foroven) og en rundbuefrise med korsblomster. Den ene klokke (nr. 2), 85 cm i diameter, bærer indskriften »Til Stige Kirkes 100-årsdag 1 søndag i advent 1986 støbtes jeg af Petit og Fritsen i Holland som afløser for kirkens første klokke« og skriftstedet Matt. 21,5. Den anden klokke (nr. 3) har en diameter på 75,5 cm og indskriften: »Støbt af Petit og Fritsen i Holland til Stige Kirkes hundredeårsdag 1986« og skriftstedet Luk. 2,10. Begge klokker er ophængt i slyngebomme af eg i tårnets fornyede klokkestol, nr. 2 i nordøst og nr. 3 i sydvest. Automatisk ringning.

Mindekrans, 1903, for kirkens første præst Christian Urban Hansen (1844-1903). Egeløvskrans af sølv, ca. 40×32 cm, med sløjfe, der har graveret skriveskrift: »Minde om Pastor C. Urban Hansen Præst ved Stige Kirke fra dennes Opførelse 1886 til 1903 fra Stige Kirkekreds«. Indsat i glas og ramme af træ med lav, svejfet gavl med ruderformet topornament; grå bemaling med detaljer i blåt og bronze.

KILDER OG HENVISNINGER

Nedenfor er anført en oversigt over trykte og utrykte kilder og litteratur anvendt i beskrivelsen af Stige Kirke. For en oversigt over arkivalier og litteratur samt forkortelser anvendt i Odense Amt i almindelighed jf. også s. 52-54 samt 56-59. Henvisninger til *Danmarks Kirker*, Kbh. 1933-, er angivet som *DK*, efterfulgt af betegnelsen for det pågældende amt; referencer inden for Odense Amt har dog kun sideangivelse.

Arkivalier. Landarkivet for Fyn (LAFyn). *Bispearkivet*. Synsforretninger over kirker og præstegårde 1882-98 (*Bispeark*. Synsforretninger 1882-98). *Lunde-Skam-Skovby herreders provstiarkiv*. Kirkesyn 1924-1949 (*Provstiark*. Kirkesyn 1924-49). *Menighedsrådsarkivet*. Forhandlingsprotokol for Stige Kapel 1882-1886 (*Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1882-86); Menighedsrådets sager 1883-1944 (*Menighedsrådsark*. Sager 1883-1944); Stige kirkebestyrelses forhandlingsprotokol 1886-1911 (*Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1886-1911); Stige Kirkes regnskabsbog 1887-1941 (*Menighedsrådsark*. Regnskabsbog 1887-1941). *Den kgl. bygningsinspektør*. Sager vedr. kirkebygninger på Fyn o. 1896-1915. *Statens bygningsinspektorat i Odense*. Bilag vedr. kirker i Fyn.

Lumby Lokalhistoriske Arkiv. *A141. Menighedsrådsark*. Synsprotokol 1888-2000 (i kopi); Forhandlingsprotokol 1922-1974 (i kopi); Forhandlingsprotokol 1974-1991(i kopi).

Nationalmuseet (NM). Indberetninger: Jens Johansen 1975 (inventar); Jens Johansen 2000 (inventar); Karin Vestergaard Kristiansen 2002 (altermaleri); Jens Johansen 2003 (altermaleri).

Litteratur. Johannes Wendt-Larsen, *Stige Kirke og Menighed: Et historisk tilbageblik 1886-2002*, Stige 2002 (*Wendt-Larsen 2002*).

Historisk indledning ved Lasse J. Bendtsen, bygningsbeskrivelse ved Kirstin S. Eliasen, kalkmaleri og inventar ved Lasse J. Bendtsen, orgler dog ved Kristian Lumholdt. Engelsk oversættelse ved Patrick Marsden. Korrektur ved Anne Frovin. Teknisk og grafisk tilrettelæggelse ved Mogens Vedsø. Redaktionen afsluttet april 2019.

[1] Stedet, hvis navn henviser til en pælespærring, optræder på fynboen Claudius Clavus' kort over Norden. *Diplomatarium Danicum*, udg. af Det danske Sprog- og Litteraturselskab, Kbh. 1938-, 2. rk., V, nr. 130 (11. nov. 1300). Ole Crumlin-Pedersen m.fl. (red.), *Atlas over Fyns kyst i jernalder, vikingetid og middelalder*, Odense 1996, 54. Tore Nyberg, »Holstenerbesættelsen og Valdemar Atterdag. 1340-1375«, Henrik Thrane m.fl., Fra boplads til bispeby: Odense til 1559, Odense Bys Historie 1, Odense 1982, 286. Jf. også William Chri-

Fig. 16. Kirkeskibet »Paulus«, bygget og skænket 1886 af sømand Hans Peter Hansen Reippurt, Stige (s. 5165). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *The church ship "Paulus", made and donated in 1886 by sailor Hans Peter Hansen Reippurt, Stige.*

stensen (udg.), *Dronning Christines Hofholdningsregnskaber*, Kbh. 1904, 249 (26. juni 1507).

[2] Jens Rasmussen og Anne Riising, *Biskop Jacob Madsens visitatsbog 1588-1604*, Odense 1995, 123-125.

[3] I midten af 1700-tallet måtte skipperne acceptere et krav fra Odenses bystyre om at antage borgerskab og skattepligt i Odense for at kunne blive boende i Stige. O. 1770 drejede det sig om ca. 20 skippere. Erich Pontoppidan og Hans de Hofman, *Den danske Atlas*, I-VI, Kbh. 1763-81, VI (1774), 550-551; E. Ladewig Petersen, »By og opland«, *De fede år: Odense 1559-1660*, Odense Bys Historie 2. Odense 1984, 27; Knud J. V. Jespersen, »Odense i 15-1600-tallet«, *De fede år: Odense 1559-1660* (ovf.), 69, 73-74; Hans Chr. Johansen, *Næring og bystyre: Odense 1700-1789*, Odense Bys Historie 4, Odense 1983, 174-75.

[4] Johannes Wendt-Larsen, *Et Rastløst Vækkende Liv: amtsprovst Peter Wilhelm Lütkens virke i Lumby, 1791-1844*, Odense 1998, 16.

[5] Frederik Rymkjær stiftede siden baptistmenigheder i Odense og i Norge, hvor han betragtes som grundlægger af baptistsamfundet.

[6] Paul Nedergaard, *Personalhistoriske, sognehistoriske og statistiske bidrag til en dansk præste- og sognehistorie 1849-1949*, III, 1956, 209-210.

[7] LAFyn. *Menighedsrådsark.* Forhandlingsprot. 1882-86; *Fyens Stiftstidende* 30. nov. 1886.

[8] LAFyn. *Menighedsrådsark.* Forhandlingsprot. 1882-86.

[9] Ved folketingsvalget 1884 havde kirkekomitéens formand, gårdejer og sognefoged Lauritz Larsen som kandidat for Højre opnået 80 procent af stemmerne i Lumby og Stige. *Fyens Stiftstidende* 30. juni 1884, 15. okt. 1885, 30. nov. 1886.

[10] Kontrakterne gik til murerne Bagger og Jørgensen (Odense), murer Willumsen (Stige), tømrer Jacobsen (Odense) og snedkerne Jørgensen og Rasmussen (hhv. Stige og Odense) samt maler Gierahn (Odense). *Fyens Stiftstidende* 30. nov. 1886.

[11] Byggekomitéen var tidligt blevet tilbudt en gratis byggegrund, men efter Kultusministeriets krav om en kirkegård udpegede embedslægen grunden (Stige By, matr. 4). Opmåling, udstykning og dræning blev påbegyndt i efteråret 1884, mens overdragelsen først skete formelt i sommeren 1885. LAFyn. *Menighedsrådsark.* Forhandlingsprot. 1882-86.

[12] Det synes oprindeligt at have været byggekomitéens intention at få Lumbys kirketiendeejer, stamhuset Ravnholt, til at påtage sig ansvaret for den nye kirkes vedligeholdelse. *Fyens Stiftstidende* 30. nov. 1886; LAFyn. *Menighedsrådsark.* Forhandlingsprot. 1882-86.

[13] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Regnskabsbog 1887-1941; Sager 1883-1944; *Wendt-Larsen 2002*, 62-63.
[14] *Wendt-Larsen 2002*, 65.
[15] *Wendt-Larsen 2002*, 20-21.
[16] *Wendt-Larsen 2002*, 65; NM. Korrespondancearkiv.
[17] NM. Korrespondancearkiv.
[18] I det følgende angives kirkens orientering med apsis i vest og tårn i øst.
[19] *Wendt-Larsen 2002*, 25.
[20] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1882-86.
[21] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1882-86; Sager 1883-1944.
[22] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1886-1911.
[23] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1886-1911; Regnskabsbog 1887-1941.
[24] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Regnskabsbog 1887-1941.
[25] LAFyn. *Bispeark*. Synsforretninger 1882-98; *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1886-1911.
[26] LAFyn. *Den kgl. bygningsinspektør*. Sager vedr. kirkebyg. på Fyn o. 1896-1915; *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1886-1911.
[27] LAFyn. *Provstiark*. Kirkesyn 1924-1949.
[28] NM. Indb. ved Jens Johansen 2000.
[29] NM. Indb. ved Jens Johansen 1975; indb. ved Jens Johansen 2000.
[30] *Wendt-Larsen 2002*, 26.
[31] NM. Indb. ved Jens Johansen 1975.
[32] NM. Korrespondancearkiv. Jf. også *Wendt-Larsen 2002*, 28.
[33] NM. Korrespondancearkiv; LAFyn. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1882-86.
[34] Lumby Lokalhistoriske Arkiv. A141. Menighedsrådsark. Forhandlingsprotokol 1922-1974 (i kopi).
[35] David Burmeister Kaaring og Martin Wangsgaard Jürgensen, »Omvendelsens billeder – om Anton Dorphs altertavler«, *Nationalmuseets Arbejdsmark* 2015, 233-34.
[36] To replikker herefter i hhv. Tågerup (*DK Maribo* 668) og Farum (*DK Frborg* 2491), begge fra 1876.
[37] Fire replikker herefter: Øster Hornum 1896 og Oudrup 1897 (Aalborg Amt), Hadbjerg 1900 (Randers Amt) og Padesø 1902 (Skovby Hrd.).
[38] *Fyens Stiftstidende* 10. marts 1887.
[39] Dorphs betaling synes lav for et originalt altermaleri, idet hans bogførte replikker blev prissat til 400-500 kr. Sædvanligvis skelnede maleren mellem nye, dyrere billeder og billigere 'kopier'. *Statens Museum for Kunst*. A. Dorph arkivet, mappe I. AD's egenhænd. Fortegnelse over hans Malerier og deres Salg 1848-1911. Den lave pris fremgår også af *Fyens Stiftstidendes* anmeldelse af maleriet: 'Der har været indsamlet et beløb af 500 kr. til en altertavle, men det leverede alterbilledes værdi overstiger langt dette beløb, og Hr. Dorph har derfor et stort krav på Stigeboernes taknemmelighed derved, at han uagtet det utilstrækkelige beløb dog påtog sig arbejdet'. *Fyens Stiftstidende* 10. marts 1887. Inden Dorph fik maleriet i kommission, havde byggeudvalget fravalgt et tilbud på et ikke nærmere beskrevet altermaleri fra maler Anders Hansen i Stige. Sognets forhenværende præst C. Hald, der meddelte dette tilbud, bemærkede, at han ikke kendte malerens 'dygtighed som kunstner', men at prisen 'unægtelig (var) billig'. LAFyn. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1882-86. Jf. også *Fyens Stiftstidende* 30. nov. 1886.
[40] *Fyens Stiftstidende* 30. nov. 1886.
[41] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Sager 1883-1944; *Fyens Stiftstidende* 9. og 10. marts 1887.
[42] Jf. også LAFyn. *Menighedsrådsark*. Sager 1883-1944 og *Fyens Stiftstidende* 30. nov. 1886.
[43] Chr. A. Bøje, *Danske guld og sølv smedemærker før 1870*, I-III, revideret og udvidet udg. ved Bo Bramsen m.fl., Kbh. 1979-82, nr. 4314.
[44] *Bøje 1979-82* (note 43), nr. 4056.
[45] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1886-1911; Sager 1883-1944.
[46] Jf. *DK Ringkøbing* 871 fig. 12 og firmaets katalog 1883 (nr. 412) i Chr. Waagepetersen, *Dansk sølvplet før 1900. En foreløbig oversigt med to facsimilerede kataloger fra H. C. Drewsen 1861 og 1883*, Kalundborg og Omegns Museums skrifter 3, 1975.
[47] Jf. *DK Holbæk* 1323.
[48] LAFyn. *Bispeark*. Synsforretninger 1882-98; LAFyn. *Menighedsrådsark*. Sager 1883-1944.
[49] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Sager 1883-1944.
[50] Kunstsmedefirmaet Knud Eibye, Odense, leverede arbejde til kirken dette år. NM. Knud Eibyes kartotekskort.
[51] *Lumby Sogns Kirkeblad* 1995, nr. 3.
[52] *Lumby Sogns Kirkeblad* 1976, nr. 5; *Wendt-Larsen 2002*, 30-31.
[53] *Fyens Stiftstidende* 22. sept. 1886.
[54] I forbindelse med istandsættelse 1989 blev 'soklens meget småtdisponerede bærefladeareal' da også fremhævet som et konstruktivt problem. NM. Korrespondancearkiv.
[55] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Sager 1883-1944. Se endvidere *Wendt-Larsen 2002*, 34-37.
[56] *Wendt-Larsen 2002*, 37.
[57] *Fyens Stiftstidende* 22. sept. 1886; LAFyn. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1882-86; *Wendt-Larsen 2002*, 39.
[58] Jf. f.eks. Højby (s. 3996) og Veflinge (Skovby Hrd.).
[59] LAFyn. *Menighedsrådsark*. Forhandlingsprot. 1882-86; *Wendt Larsen 2002*, 39.
[60] *Wendt-Larsen 2002*, 46
[61] Yderligere oplysninger om kirkens orgel findes i Den Danske Orgelregistrant.
[62] *Wendt-Larsen 2002*, 48.
[63] *Wendt-Larsen 2002*, 34.
[64] *Wendt-Larsen 2002*, 40-41.

[65] Lumby Lokalhistoriske Arkiv. A141. Menighedsrådsark. Synsprotokol 1888-2000 (i kopi).
[66] *Fyens Stiftstidende* 30. nov. 1886. Bygmester og giver fremgår ikke af Henning Thalund, *Fynske Kirkeskibe*, Svendborg 1989, 53. Reippurt havde få år tidligere bygget et næsten tilsvarende skib til Odense Skt. Hans Kirke (s. 1401 fig. 187).
[67] *Wendt-Larsen 2002*, 84-87.
[68] Jf. oversigt over firmaets arkiv.
[69] *Wendt-Larsen 2002*, 52.

Fig. 17. Klokke nr. 1, 1886, støbt af M. P. Allerup, Odense (s. 5166). Foto Arnold Mikkelsen 2018. – *Bell no. 1, 1886, cast by M.P.Allerup, Odense.*

STIGE CHURCH

The church was built in 1886 as a chapel of ease for Lumby (p. 5079) by the architect H.A.W. Haugsted of Odense (1832-1912), who had previously designed Langesø Skovkapel (1870) and Padesø Church (1881) (both Skovby Hrd.).

Building. It is a cruciform building with wide, but only slightly protruding, transepts, an apse in the north west and a tower that also functions as a porch in the south east. In the following description, the church's orientation is given with the apse in the west and the tower in the east. The main entrance of the church is an arched door in the tower, the interior of which functions as a porch. The church is decorated with saw-tooth and arched friezes, and the gables of the transepts (cf. fig. 1) also have bricked-up areas. The apse (cf. fig. 4) has three arched windows; the church's other windows, three on each long side and two on the end wall of each transept, are of a similar shape, but somewhat larger. The tower is incorporated into the eastern end of the church and only projects a little way above the end wall. The middle floor is illuminated by an arched twin window, and the two openings are divided by a pillar with a half-column of the same shape as in the end walls of the transepts. On the north, south and east side is an arched, profiled opening, the shape of which matches the windows. Under the eastern opening is a profiled, circular bricked-up area with a clock face. The church interior is smooth plastered and white. The transition between the chancel and nave is marked by three steps. The apse, which is covered by a semi-dome, functions as an altar niche and has a rounded apse arch. The church has a board ceiling. From the inside of the tower, there is also access to a priest room in the south and a staircase in the north, which provides access to the middle floor of the tower, the organ loft and the church loft. The middle floor is connected to the organ loft by an arched arcade.

Furnishings. With a few exceptions, the contents date to when the church was built and were designed by the church's architect, who also donated the altar candlesticks (fig. 10). The altar painting (fig. 7), depicting the Walking on the Water, is by Anton Dorph and dates to 1887. The altar set (fig. 8) was produced by Rasmus Christophersen of Odense, and the votive ship (fig. 16) was made and donated by Hans Peter Hansen Reippurt. The original bell (fig. 17) cast by M. P. Allerup in 1886 was replaced by two bells made by the Dutch company Petit & Fritsen. Items of an earlier date that were previously privately owned have also ended up in the church: A small devotional crucifix from c. 1759 (fig. 14) probably originated from a sailor's house and the alabaster font (fig. 11) came from an aristocratic home in Odense. The organ (cf. fig. 13) with 12 stops was built by Marcussen & Søn in 1947.